

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Alternativy zhodnocování volných finančních prostředků

Martina Pechmanová

Bakalářská práce
2008

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina PECHMANOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Alternativy zhodnocování volných finančních prostředků**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod - cíl práce

1. Obecná charakteristika depozitních a investičních finančních produktů
2. Analýza konkrétních podmínek zhodnocování finančních prostředků v ČR
3. Obchodování s podílovými listy otevřených podílových fondů
4. Modelové příklady zhodnocování volných finančních prostředků
5. Návrh investiční strategie

Závěr

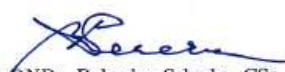
Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 30
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

MUSÍLEK, P. Finanční trhy a investiční bankovníctví. 1. vyd. Praha: ETC Publishing, 1999. 852 s. ISBN 80-86006-78-6
PRČÍK, T. Stavební spoření v kostce. 1. vyd. Brno: ERA, 2002. 124 s. ISBN 80-86517-29-2
STEIGAUFG, S. Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 191 s. ISBN 80-247-0247-9
GLADIŠ, S. Naučte se investovat. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 155 s. ISBN 80-247-0709-8
DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X
Periodika: Bankovníctví, Finanční poradce, Hospodářské noviny, Ekonom
Internetový zdroj: <http://www.finance.cz>, <http://www.penize.cz>, webové stránky bank

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Černožorský, Ph.D.
Ústav ekonomie
Datum zadání bakalářské práce: 30. října 2007
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2008

prof. Ing. Jan Čápek, CSc.
děkan

L.S.

prof. RNDr. Bohuslav Sekerka, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 31. října 2007

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Janu Černoorskému, Ph. D., za rady, připomínky a vstřícný přístup při konzultacích mé bakalářské práce.

SOUHRN

Bakalářská práce je věnována možnostem investování volných finančních prostředků. V teoretické části jsou popsány některé bankovní vkladové a investiční produkty, v praktické pak provedena analýza finanční situace na českém trhu, popsáno obchodování s podílovými listy. V poslední kapitole jsou zpracovány konkrétní investiční strategie.

KLÍČOVÁ SLOVA

depozitní finanční produkty, investiční finanční produkty, podílový list, podílový fond

TITLE

The Alternatives of Investment of Available Financial Resources

ABSTRACT

This thesis is devoted to the possibilities of investment of available financial resources. The thesis has two parts – theoretical and practical. In the theoretical part there are describe some deposit and investment products of banks. There is accomplished an analysis of financial situation on the Czech market in the practical part. In the last chapter there are compiled particular investment strategies.

KEY WORDS

deposit financial product, investment financial produkt, allotment certificate, shares fund

Obsah

Úvod	8
1 Obecná charakteristika depozitních a investičních finančních produktů.	9
1.1 Depozitní (vkladové) finanční produkty	9
1.1.1 Běžné účty	9
1.1.2 Termínované vklady	11
1.1.3 Úsporné vklady	12
1.1.4 Spořicí účet	12
1.1.5 Bankovní dluhopisy a vkladové listy	14
1.2 Investiční finanční produkty	14
1.2.1 Hypoteční zástavní listy	14
1.2.2 Stavební spoření	15
1.2.3 Penzijní připojištění	16
1.2.4 Kapitálové životní pojištění a Investiční životní pojištění	17
1.2.5 Podílové fondy	18
1.2.6 Akcie a dluhopisy	20
1.2.7 Komodity, termínové obchody a certifikáty	22
2 Analýza konkrétních podmínek zhodnocování finančních prostředků v ČR25	
2.1.1 Termínovaný vklad	25
2.1.2 Spořicí účet	25
2.1.3 Bankovní dluhopisy - vkladové listy, hypoteční zástavní listy	25
2.1.4 Stavební spoření	26
2.1.5 Penzijní připojištění	27
2.1.6 Kapitálové životní pojištění a Investiční životní pojištění	28
2.1.7 Podílové fondy	28
2.1.8 Akcie a dluhopisy	30
2.1.9 Komodity a certifikáty	31
2.1.10 Nemovitosti	33
3 Obchodování s podílovými listy otevřených podílových fondů	34
3.1 Vývoj českého kolektivního investování	34
3.2 Legislativa kolektivního investování	35
3.3 Postup při obchodování s podílovými fondy	35
3.4 Členění otevřených podílových fondů	39

3.4.1	Fondy peněžního trhu	39
3.4.2	Dluhopisové fondy	39
3.4.3	Smíšené fondy	40
3.4.4	Akciové fondy	40
3.4.5	Fondy fondů.....	41
3.4.6	Zajištěné fondy	42
3.5	Poplatky fondů.....	42
3.6	Shrnutí	43
4	Modelové příklady zhodnocování volných finančních prostředků	45
4.1.1	1. modelový příklad – volné finanční prostředky: měsíčně 2 500 Kč.	45
4.1.2	2. modelový příklad – volné finanční prostředky: 50 000 Kč.....	46
4.1.3	3. modelový příklad – volné finanční prostředky: 250 000 Kč.....	47
4.1.4	4. modelový příklad – volné finanční prostředky: 1 000 000 Kč.....	47
	Závěr	49
	Použitá literatura	51
	Seznam tabulek	53
	Seznam obrázků.....	54

Úvod

Peníze velkou měrou ovlivňují život každého jedince. Většina z nás si dokáže spočítat kolik musí vydat měsíčně na nezbytné životní potřeby a kolik nám zbude na účtu. Stále více lidí přemýšlí, co by se dalo s tímto zbytkem dělat. Mohou se obrátit na finančního poradce, který jim sestaví osobní finanční plán. Jedná se však o drahou záležitost v řádu několika tisíců, při delší spolupráci i více, což lidi odrazuje. Rozhodující roli hrají i obavy ze správy svých finančních prostředků cizí osobou spojené dle mého názoru s krátkou tradicí tohoto druhu služeb.

Doba, kdy trh ovládal jeden peněžní ústav, Státní spořitelna, a nabízel jediný produkt, vkladní knížku, je nenávratně pryč. Po roce 1990 se škála možností zhodnocování volných finančních prostředků rozevřela nebyvalou měrou, a tak má investor v současné době spíš problém, jak poznat kam a kolik peněz uložit.

Stále ještě je málo zkušeností s volbou té nejvýhodnější varianty zhodnocení svých volných finančních prostředků. To dokládá i skutečnost, že převážná většina vkladů jednotlivců je svěřena bankám a uložena na běžných účtech. Tímto způsobem však svoje finanční prostředky nezhodnotí, protože na těchto účtech, kde je uloženo nejvíce peněz, je úrok tak nízký, že se úspory spíše ztrácejí, místo aby vydělávaly.

Cílem této práce je proto vytvoření přehledu o produktech na současném finančním trhu, se zaměřením na zhodnocení volných finančních prostředků dle potřeb vkladatele a ukázkou modelových příkladů možné investiční strategie.

Dané téma mne zajímá, jelikož i já bych do budoucna chtěla svoje volné finanční prostředky vhodně investovat. V současné době se s touto problematikou blíže setkávám, protože v mém okolí je několik lidí, kteří hledají možnosti výhodnějších investic než do „tradičních“ bankovních produktů a jsou poměrně úspěšní. Po ukončení svého studia bych měla sama zájem o práci v této oblasti.

1 Obecná charakteristika depozitních a investičních finančních produktů

1.1 Depozitní (vkladové) finanční produkty

Pod pojem depozitní produkty patří všechny možné vkladové účty, na které si klient může uložit své volné finanční prostředky. Banka tímto způsobem získává cizí kapitál. Nejčastěji používanými depozitními produkty v ČR jsou:

- běžné účty, tzv. vklady na viděnou,
- spořicí účty,
- termínované vklady,
- vkladní knížky,
- bankovní dluhopisy.

Depozitní produkty jsou bankami nabízeny fyzickým i právnickým osobám, klientům, kteří jsou i nejsou občany České republiky. Vedeny mohou být v českých korunách i cizích měnách – konkrétní podmínky jejich založení a správy jsou závislé na bankovní společnosti, která tyto produkty poskytuje.

Vklady včetně úroků jsou povinně pojištěny podle zákona o bankách č. 21/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1.1.1 Běžné účty

Běžný účet je účet, který vede banka pro klienta, jehož hlavní funkcí je provádění platebního styku. Za běžný účet lze považovat i různé žirové účty, osobní konta, dispoziční účty atd.¹ Neslouží k dlouhodobému ukládání peněz, je určen pro lepší manipulaci s nimi. Běžný účet slouží jako důležitá adresa, kam mohou třetí osoby zasílat peníze. Vklady na běžných účtech jsou ze zákona pojištěny.

---

¹ DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. přeprac. vyd. Praha : Linde Praha a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

Bankovní účet má dvě základní funkce – likvidní uložení dočasně volných peněžních prostředků a zprostředkování platebního styku. Peníze se na bankovní účet vkládají převodem z jiného účtu, nebo se vloží v hotovosti na přepážce banky, ve které je účet veden. Zpět je můžeme získat výběrem na bankovní přepážce, výběrem z bankomatu, použitím platební karty při platbě zboží nebo služeb a bezhotovostním převodem na jiný účet.

Většina bank dnes nabízí celé balíčky služeb místo samostatných běžných účtů. Díky těmto balíčkům klient získává různé nadstandardní služby buď s cenovým zvýhodněním, nebo úplně zadarmo. Mezi tyto služby patří např. kreditní karta, zvýhodněné úročení, výběry z bankomatu zdarma apod.

Standardem se stal některý produkt z oblasti přímého bankovníctví – domácí bankovníctví, internetové bankovníctví, mobilní bankovníctví, telefonní bankovníctví., díky kterému je účet přístupný 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

S využíváním běžného účtu jsou spojeny výhody a nevýhody pro klienta i pro banku. Mezi základní výhody a nevýhody pro klienta patří:

- + možnost bezhotovostního platebního styku – platba kartou, zadání příkazů k úhradě, ať už jednorázových nebo trvalých, svolení k inkasu nebo SIPO (sdružené inkaso plateb obyvatelstva),
- + vysoká likvidita vložených finančních prostředků,
- úroková sazba výrazně nižší než u ostatních vkladů,
- poplatky za vedení účtu, za výpisy z účtu, za jednotlivé obraty na účtu, za hotovostní
- výběr a vklad na účet, za zadání, změnu a zrušení trvalého příkazu.

Pro banku přináší pak tyto výhody a nevýhody:²

- + důležitý zdroj pro refinancování,
- + výše úrokových sazeb je relativně nízká a velmi stabilní,
- + při provádění platebního styku připisují prostředky na účty příjemců s určitým zpožděním poté, co je sami obdrží, z čehož jim plynou úrokové výhody,
- + jistá část vkladů zůstává bance trvale k dispozici,
- časté pohyby na účtech znamenají vyšší náklady.

---

² REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

1.1.2 Termínované vklady

Termínované vklady jsou vklady na pevnou a zpravidla větší částku, kterou klient ukládá do banky za účelem vyššího úrokového výnosu s tím, že se po sjednanou dobu dobrovolně vzdává možnosti disponovat s vkladem. Umožňují optimalizovat rozložení finančních prostředků tak, aby přinášely určitý úrokový výnos při zachování likvidity a relativně malé rizikivosti.³

Vkladový účet může být úročen pevnou (fixní) nebo pohyblivou (variabilní) sazbou. Pevná sazba se po celou dobu vkladu nemění, pohyblivá sazba se mění v závislosti na vývoji úrokových sazeb na mezibankovním trhu (zejména podle sazeb PRIBOR a ČNB). Výše úrokové sazby závisí na rozhodnutí samotné banky. U některých bank je pouze fixní sazba, u jiných je možnost výběru mezi pevnou a pohyblivou.

Tato služba je určena všem skupinám klientů, fyzickým i právnických osobám, avšak pro jednotlivé skupiny jsou zpravidla nastaveny odlišné úrokové sazby. Výše vkladu, délka trvání vkladu a druh měny ovlivňují výši této sazby.

Úrok se pak připisuje pravidelně ve stanoveném intervalu nebo v den splatnosti. První varianta se uplatňuje u střednědobých a dlouhodobých vkladů, druhá spíše u krátkodobých. Při předčasném výběru vkladu platí klient určitý sankční poplatek.

Při termínovaném vkladu vyžadují banky určitý minimální vklad. Ten se může pohybovat od 1 000 do 100 000 Kč. Opět se rozlišuje, jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu. Vklad může být v domácí i v zahraniční měně.

Jako běžný účet má i termínovaný vklad své pro a proti, a to jak pro klienta, tak i pro bankovní instituci, který tento produkt nabízí. Výhody a nevýhody termínovaného vkladu pro klienta mohou znamenat:

- + výhodnější zhodnocení finančních prostředků než na běžných účtech,
- + bezplatné zřízení a vedení účtu,
- + termínovaný vklad je pojištěn dle Zákona o bankách,

---

³ REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

- + snadná dostupnost termínovaného vkladu,
- + spravování termínovaného vkladu časově nenáročné,
- za výběr peněz před dohodnutou dobou splatnosti si banky účtují sankční poplatky,
- inflace znehodnocuje úroky u termínovaných vkladů,
- úroky z vkladu jsou daněny – daň je ve výši 15 %,
- při zakládání termínovaného účtu je potřeba složit určitý minimální vklad.

Pro banku znamenají termínované vklady:⁴

- + důležitý zdroj cizího kapitálu,
- + spojeny s nižšími obslužnými náklady než vklady na viděnou,
- + část vkladů bance opět zůstává trvale k dispozici,
- banka vyplácí vyšší úroky.

1.1.3 Úsporné vklady

Úsporné vklady jsou vklady na úsporných vkladových účtech, proti kterým je bankou vystaven doklad, nejčastěji ve formě vkladní knížky. Dispozice s vkladem je možná pouze proti předložení tohoto dokladu.⁵

Vkladní knížka je jeden z nejstarších způsobů spoření v České republice. Oblíbená je především u starší generace, pro mladší generaci už není příliš zajímavá. Je na ní možno libovolně vkládat i z ní vybírat peníze, je určena hlavně k hotovostním operacím. Přístup ke vkladu má jak majitel, tak držitel vkladní knížky, jenž slouží jako doklad o vkladu. Úroková sazba se pohybuje mezi 0,1 % - 3,0 % za rok, jako obvykle závisí na výši vkladu a délce výpovědní lhůty.

1.1.4 Spořicí účet

Spořicí účet v sobě nabízí výhody běžného účtu a termínovaného vkladu. Z běžného účtu má vysokou likviditu vložených finančních prostředků, z druhého pak vyšší úrokovou sazbu.

---

⁴ REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

⁵ DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. přeprac. vyd. Praha : Linde Praha a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

Zakládá se na dobu neurčitou pro zhodnocení volných finančních prostředků. Často bývá vázán k běžnému účtu, řada bank jej nabízí jako samostatný finanční produkt. Jeho vedení a s tím spojené služby a transakce nejsou spojeny s dalšími poplatky.

Je nabízen takřka všemi bankami a také družstevními záložnami. Výše úrokové sazby je závislá na výši zůstatku a na délce výpovědní lhůty. Banky nabízejí úrok již kolem 2 % za rok, často i bez výpovědní lhůty. Úrok kolem 5 % za rok garantují družstevní záložny. Podmínkou však bývají delší výpovědní lhůty a vyšší vklady.

Jsou dva typy spořicího účtu a to s výpovědní lhůtou a bez výpovědní lhůty. Výpovědní lhůta může být několik dnů, ale i jeden rok. Pokud si majitel vybere své vložené finanční prostředky dříve než před výpovědní lhůtou, je sankcionován nemalými poplatky. U účtu bez výpovědní lhůty si majitel může peníze vybrat kdykoliv, bez jakýchkoliv sankčních poplatků.

Tento typ účtu se doporučuje pro ty klienty, kteří nechtějí nebo nemohou dlouhodobě investovat. Protože je spořicí účet ze zákona kryt do výše 90 %, je vhodný i pro klienty, kteří nechtějí příliš riskovat.

Spořicí účet má mnoho výhod, ale najdeme i pár nevýhod. Zde jsou uvedeny:

- + vyšší úroková sazba než na běžném účtu,
- + prakticky nulové riziko – účet je ze zákona pojištěn,
- + možnost automatických převodů z a na běžný účet,
- + založení, vedení i výpisy z účtu zdarma,
- + vysoká likvidita na účtech bez výpovědní lhůty,
- + možnost účtu bez nebo jen s minimálním vkladem,
- + přístup na účet přes elektronické bankovníctví,
- nižší zhodnocení než u jiných investičních produktů,
- často může být založen jen jako doplněk běžného účtu,
- nízká likvidita na účtech s delší výpovědní lhůtou.

1.1.5 Bankovní dluhopisy a vkladové listy

Bankovní dluhopis je cenný papír, s nímž je spojeno právo majitele na splacení dlužné částky a povinnost banky jako emitenta toto právo uspokojit.⁶

Bankovní dluhopisy se od sebe liší dobou splatnosti (ta se pohybuje od 1 měsíce až do několika let), způsobem převoditelnosti (dluhopisy mohou být vedené na jméno, na řad nebo na majitele), sekundární obchodovatelností (obchodování zajišťuje instituce, která sama dluhopisy emitovala, nebo jsou obchodovatelné na veřejném trhu) a formou dluhopisu (vydávají se v listinné i zaknihované podobě).

Způsob úročení může být stanoven ve třech formách:

- dluhopisy mají emisní a umořovací kurs odpovídající nominální hodnotě, v pravidelných obdobích jsou vypláceny úroky,
- dluhopisy jsou vydávány s emisním kursem v nominální hodnotě, v době splatnosti je jednorázově splacena jistina plus úrok vypočtený na základě stanovené formule za celou dobu splatnosti,
- diskontované dluhopisy mají emisní kurs diskontován ke dni emise, v době splatnosti je vyplacena nominální hodnota.

1.2 Investiční finanční produkty

Investiční bankovníctví zahrnuje transakce, které jsou prováděny s cenným papíry, finančními deriváty a ostatními instrumenty trhů cenných papírů. Toto bankovníctví obsahuje především zprostředkovatelské obchody na účet svých zákazníků. Hlavním pramenem zisku je zprostředkovatelská provize, popř. rozdíl mezi nákupním a prodejním kursem.

1.2.1 Hypoteční zástavní listy

Hypoteční zástavní listy jsou dluhopisy, jejichž jmenovitá hodnota i výnosy jsou plně kryty pohledávkami z hypotečních úvěrů. Splacení hypotečního úvěru je zajištěno zástavním

---

⁶ REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

právem k dané nemovitosti.⁷ Banky mohou zdroje získané emisí hypotečních zástavních listů použít pouze na poskytování hypotečních úvěrů.

Takto krytý cenný papír je zvláště vhodný pro konzervativnější investory, kteří se nechtějí vystavovat velkému riziku, nebo nemají s investicemi na kapitálových trzích zkušenosti. Hypoteční zástavní listy nemají žádnou výpovědní lhůtu, lze je kdykoliv prodat na pražské burze nebo na RM-Systému, kde se s nimi obchoduje.

Hypoteční zástavní listy jsou upraveny zákonem č. 190/2004 Sb., o dluhopisech a zákonem č. 591/1992 Sb., o cenných papírech.

Pro investora, který nakoupí hypoteční zástavní listy, přinesou následující pro a proti:⁸

- + bezpečná investice – dvojitá zajištění, jsou emitovány pouze vybranými bankami,
- + vyšší výnos než u vkladních knížek nebo státních dluhopisů,
- + výnos nepodléhá dani z příjmů,
- + úrok bývá stanoven jako fixní, po celou dobu trvání hypotečních zástavních listů se nemění,
- + hypoteční zástavní listy jsou veřejně obchodovatelné cenné papíry, je možno je kdykoliv prodat,
- výnos je ve srovnání s jinými bankovními dluhopisy nižší.

1.2.2 Stavební spoření

Stavební spoření je účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování státní podpory. Na základě zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření ve znění pozdějších předpisů mohou stavební spoření poskytovat pouze stavební spořitelny.

---

⁷ DUSPIVA, P., TETŘEVOVÁ, L.. Kapitálové trhy. 3. dopl. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 186 s. ISBN 80-7194-896-9.

⁸ DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. přeprac. vyd. Praha : Linde Praha a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

Stavební spoření je určeno pro získání finančních prostředků na financování vlastního bydlení. Může si ho na sebe uzavřít každý člen rodiny včetně nejmenších dětí. Každý tak může pro sebe čerpat státní podporu.

Stavební spoření má mnoho výhod. Mimo jiné jsou to např.:

- + státní podpora 15 % z vkladu, maximálně však 3 000 Kč
- + ze zákona pojištěné vklady
- + z úroků z vkladu a státní podpory se neodvádí daň z příjmu
- + výhodný úvěr pro rekonstrukce a opravy
- + nemusí se ručit nemovitostí
- + možnost kombinovat s hypotečním úvěrem
- + úroky z úvěru lze uplatnit jako daňovou úlevu

Na druhou stranu jsou tu i nevýhody, které vyplývají především z úvěru ze stavebního spoření:⁹

- omezení roční výše státní podpory částkou 3 000 Kč u ročních vkladů nad 20 000 Kč,
- minimální doba trvání stavebního spoření 6 let, pokud chcete pouze spořit a
- naspořené prostředky použít bez omezení,
- při ukončení stavebního spoření bez čerpání úvěru do šesti let od uzavření smlouvy ztráta záloh státní podpory,
- relativně vysoké úroky u překlenovacích úvěrů.

1.2.3 Penzijní připojištění

Penzijní připojištění je shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění a státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění. Penzijní připojištění vzniká na základě smlouvy mezi fyzickou osobou a penzijním fondem.¹⁰

---

⁹ Sfinance.cz [online]. c2007, 2007 [cit. 2008-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinance.cz/osobni-finance/informace/stavebni-sporeni/vyhody-a-nevyhody/>>.

¹⁰ Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem ve znění pozdějších předpisů

Penzijní připojištění upravuje zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem.

V České republice mají penzijní fondy charakter nezávislých soukromých finančních institucí. Účast občanů je dobrovolná, avšak státem podporovaná ve formě státního příspěvku a daňových stimulů. Penzijní fondy podléhají přísné státní regulaci, která má charakter detailní regulace.¹¹

Z výše uvedeného vyplývají tyto výhody a nevýhody:

- + státní příspěvek 1 800 Kč,
- + příspěvky penzijního připojištění je možno použít jako daňovou úlevu ,
- + výnos z penzijního fondu nepodléhá dani z příjmů,
- + zhodnocení vložených peněz vyšší než u termínovaného vkladu,
- + příspěvek na penzijní připojištění se může snížit, zvýšit, požádat se o odklad jeho zaplacení nebo o úplné přerušování placení,
- prostředky v penzijním fondu mají minimální likviditu,
- výplata starobní penze je možná až po dosažení věku šedesáti let,
- pokud chceme peníze vybrat dřív, je to možné nejdříve po patnácti letech a maximálně polovinu naspořené částky.¹²

Minimální pojištěná doba však musí vždy činit alespoň pět let, týká se to zejména klientů starších 55 let. Průměrné zhodnocení z hospodaření penzijního fondu je vzhledem k extrémně dlouhé vázací době poměrně nízké. V posledních letech fondy zhodnocovaly vklady svých klientů nejčastěji mezi třemi a čtyřmi procenty.

1.2.4 Kapitálové životní pojištění a Investiční životní pojištění

Kapitálové životní pojištění představuje kombinaci pojištění a výhodného zúročení vložených prostředků. Je sjednáváno pro případ dožití, plné invalidity nebo pro případ smrti z jakýchkoliv příčin. Kapitálové pojištění se řadí mezi dlouhodobé produkty, doporučená doba

---

¹¹ REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

¹² Aktualne.centrum.cz [online]. 2003-2008 , 2008 [cit. 2008-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/finance/prilohy/duchodove-pojisteni/clanek.phtml?id=486622&sym-ok=884#anketa-884>>.

pojištění pro maximální zhodnocení finančních prostředků je 10 let. Vložené prostředky se úročí 2 – 2,4 % za rok, i u tohoto produktu je možný odpočet z daňového základu až ve výši 12 000 Kč.¹³

Výhody i nevýhody kapitálového životního pojištění jsou uvedeny níže v několika bodech:

- + garantovaná pojistná částka pro případ smrti nebo dožití,
- + garantované minimální zhodnocení finančních prostředků,
- + možnost uplatnění daňových výhod,
- + rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění,
- + doplňuje státem vyplácené důchody, tím pomáhá zachovávat určitý životní standard,
- nelze libovolně měnit nastavení pojištění,
- nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění.

Investiční životní pojištění v sobě kombinuje pojistnou ochranu s možností dosáhnout zajímavého zhodnocení. Přináší zpravidla vyšší zhodnocení finančních prostředků než v případě kapitálového životního pojištění, které ale nebývá garantováno. Klient může zvolit z nabídky několika investičních fondů lišících se předpokládaným zhodnocením finančních prostředků a podstupovanou mírou rizika.

Investiční životní pojištění se doporučuje lidem, kteří:

- chtějí zabezpečit blízké osoby v případě svého úmrtí,
- chtějí dlouhodobě zhodnocovat své finanční prostředky,
- počítají s vyšší mírou rizika,
- si chtějí sami volit investiční strategii

1.2.5 Podílové fondy

Podílové listy jsou cenné papíry emitované v rámci kolektivního investování. Kolektivní investování je upraveno zákonem č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování.¹⁴

---

¹³ Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ DUSPIVA, P., TETŘEVOVÁ, L.. Kapitálové trhy. 3. dopl. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 186 s. ISBN 80-7194-896-9.

Podílový fond je organizační složka investiční společnosti, v níž je soustředěn cizí majetek, který investiční společnost spravuje.¹⁵

Jde o majetek, který náleží podílníkům, a to v poměru podle vlastněných podílových listů. Podílový fond není právnickou osobou a je vytvářen investiční společností na základě povolení Komise pro cenné papíry. Investiční společnost obhospodařuje majetek v podílovém fondu svým jménem a na účet podílníků.

Činnost podílových fondů je upravena zákonem č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších novel.

Investování finančních prostředků do fondů je považováno za atraktivní z následujících důvodů:¹⁶

- fondy řídí odborníci, kteří disponují nejen velkým množstvím informací, ale mají i odborné znalosti,
- fondy nakupují velké množství různých investičních instrumentů, čímž velmi efektivně diverzifikují riziko,
- fondy dosahují oproti individuálním investorům nižších transakčních nákladů, protože obchodují s investičními instrumenty ve velkých objemech,
- fondy umožňují drobným investorům investovat do široké palety investičních instrumentů.

Investování do podílových fondů se vyplatí z několika důvodů. Mezi tyto důvody patří např. to, že:

- + jsou dostupné pro každého,
- + investování do nich není složité,
- + investor má přístup k množství informací,
- + je možnost investovat na domácích i zahraničních trzích,
- + rozložením do různorodých fondů dojde ke snížení investičního rizika.

---

¹⁵ LIŠKA, V., GAZDA, J. Kapitálové trhy a kolektivní investování. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0.

¹⁶ MUSÍLEK, P.. Finanční trhy: Instrumenty, instituce a management. 1994. vyd. Praha : VŠE v Praze, 1994. 622 s. ISBN 80-7079-149-7.

Dále jejich:

- + vysoká likvidita,
- + daňové zvýhodnění.

Samozřejmě i podílové fondy mají své nevýhody. Můžeme uvést např. tyto:

- vklady nejsou pojištěny,
- investice je realizována na dlouhou dobu,
- je nelehký výběr správného fondu,
- možnost ztráty investiční volnosti,
- změny devizového kurzu u zahraničních fondů mohou způsobit ztráty.

1.2.6 Akcie a dluhopisy

Akcie je cenný papír, se kterým jsou spojena práva akcionáře jako společníka se podílet na řízení společnosti (právo účastnit se valné hromady, hlasovat na ní, právo kontrolovat), na zisku společnosti (právo na dividendy), právo na likvidační zůstatek společnosti a předkupní právo na nově emitované akcie.¹⁷

Nominální hodnota akcie představuje podíl na majetku společnosti vyplývající z vlastnictví této akcie.

Dividenda akcie je podíl na zisku společnosti vyplývající z vlastnictví této akcie.

Kurz akcie je tržní cena akcie, tj. cena, za kterou se s akcií obchoduje na kapitálovém trhu.

Práva a povinnosti majitele jsou obsaženy v obchodním zákoníku, také je upravuje zákon o cenných papírech. Majiteli, akcionáři, se vyplácí tzv. dividendy, tj. určitý podíl na zisku akciové společnosti. Hodnota dividendy je proměnlivá, podle dosaženého hospodářského zisku o ní rozhoduje valná hromada složená z akcionářů. V době, kdy je akciová společnost ztrátová, dividendy se nevyplácí. Pokud společnost dosahuje zisku, dividendový výnos bývá obvykle vyšší než pevný výnos u jiných investičních produktů.

S akciemi se obchoduje na burzách cenných papírů. Při růstu kurzu dochází k dalšímu zhodnocení.

---

¹⁷ STEIGAUER, S. Investiční matematika. 1. vyd. Praha : Grada, 1999. 335 s. ISBN 80-7169-429-0.

Investice do akcií přináší níže uvedené výhody a nevýhody:

- + výnos při pohybu kurzu,
- + vyplácená dividenda,
- + vlastnictví podílu ve významných společnostech,
- + prodej akcií je snazší než prodej dluhopisů,
- + po 6 měsících nulové zdanění výnosů z pohybu kurzu,
- vyplácená dividendy podléhá zdanění,
- na rozdíl od dluhopisů se dividenda nemusí pravidelně vyplácet,
- poplatky za nákup akcií,
- určen minimální vklad,
- prodej akcií je složitější než u podílových listů,
- vyšší riziko investice.

Dluhopisy jsou cenné papíry, s nimiž je spojeno právo majitele požadovat splácení dlužné částky v nominálních hodnotách a výnosů z něj k určitému datu a povinnost osoby, která dluhopis vydala tyto závazky splnit. Jsou emitovány s cílem získat peněžní prostředky na delší dobu s jistotou, že věřitel později od svého rozhodnutí neustoupí.¹⁸

Úroky z dluhopisů se vyplácí po celou dobu až do konce splatnosti dluhopisu. Po vypršení splatnosti se vyplatí investujícímu veškeré prostředky, za které si dluhopis koupil.

Dluhopisy můžeme dělit podle různých kritérií např. podle emitenta na:

- dluhopisy veřejného sektoru, které emituje vláda, její instituce, obce nebo města,
- dluhopisy bankovní, které vydávají banky s cílem získat finanční prostředky na delší dobu,
- dluhopisy korporací, jež emituje podnikový sektor opět s cílem získat dlouhodobé finanční prostředky.

Zde je výčet proč je výhodné nebo nevýhodné emitovat dluhopisy:

- + možnost získat vyšší obnos peněz,
- + vlastníků dluhopisů nevznikají žádné podíly v majetku firmy jako např. u akcií,

---

¹⁸ SEKERKA, B. Bankovníctví. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2003. 103 s. ISBN 80-778-03

- + nižší úrok než při úvěru v bance,
- + splátky jsou dlouhodobé,
- doporučeno jen pro velké firmy,
- emise zprostředkovává banka,
- úspěšnost emise dluhopisů je závislá na kapacitě kapitálového trhu a hospodaření firmy,
- vyšší náklady při emisi – např. provize banky zprostředkující emise.

1.2.7 Komodity, termínové obchody a certifikáty

Komodity jsou všeobecné, přemístitelné produkty, které se prodávají a nakupují pod přesnými pravidly, jejichž součástí jsou popisy, množství a časy dovozu. Jde např. o unce zlata a jiné drahé či průmyslové kovy, hektolitry pomerančové šťávy, tuny kávy, barely ropy, obiloviny, olejniny, energii a mnoho dalších.

Futures kontrakt je právně závazný dokument učinit nebo převzít dodávku aktiva ve standardním množství a kvalitě ve stanoveném čase za cenu dohodnutou na burze.¹⁹

Je to dohoda dvou stran o nákupu nebo prodeji určitého množství komodity v předem stanovené kvalitě za předem danou cenu k budoucímu datu. Tyto kontrakty se provádějí pouze na organizovaných trzích a burzách. K předem domluvenému datu má prodávající strana povinnost prodat a kupující strana povinnost koupit.

Opce je kontrakt, při němž subjekt jeho zakoupením získává právo, nikoli však povinnost, na provedení určitého obchodu v budoucnosti za předem pevně sjednaných podmínek.²⁰

Pokud kupující své právo využije, prodávající musí prodat.

Forward je kontraktem mezi kupujícím a prodávajícím na prodej a nákup určitého aktiva v budoucnosti s tím, že se cena dohodne v okamžiku sjednání kontraktu.²¹ Je založen na stejném principu jako futures kontrakt. Hlavní rozdíl je v tom, že forward je uzavíraný až na výjimky mimo burzy. Podmínky dohody jsou individuální a závisejí na dohodě dvou stran.

---

¹⁹ LIŠKA, V., GAZDA, J. Kapitálové trhy a kolektivní investování. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0.

²⁰ REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

²¹ LIŠKA, V., GAZDA, J. Kapitálové trhy a kolektivní investování. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0.

Certifikáty jsou cenné papíry emitované jednotlivými bankami s cílem získat krátkodobé zdroje. Zpravidla mají splatnost 12 měsíců.²²

Patří mezi moderní investiční nástroje, které mají podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu charakteristiku investičních cenných papírů. Nabízejí široké spektrum možností pro větší i drobné investory.

Certifikáty mohou být indexové, strategické, tématické, garantované či diskontované. Mohou sloužit pro rozšíření či lepší diverzifikaci investičního portfolia, ale mohou být i základním investičním nástrojem. Certifikáty bývají méně rizikové než akcie a levnější a přehlednější než investiční fondy.

I když mají investice do certifikátů mnoho výhod, můžeme se setkat i s negativními stránkami. Zde jsou uvedeny některé výhody i nevýhody investice do certifikátů:²³

- + i malý investor se podílí na vývoji akciových indexů, může spekulovat na vývoj nadějných oborů,
- + investor zná nákupní cenu jednotlivé akcie a váhové zastoupení jednotlivých certifikátů,
- + certifikáty mají dobrou likviditu – může se s nimi obchodovat na burze nebo přímo s emitentem,
- + široké spektrum pro výběr vhodného certifikátu,
- + hodnota certifikátu se většinou pohybuje pod hranicí 100 EUR ,
- + neplatí se registrační poplatky,
- + po 6 měsících jsou kurzovní zisky osvobozeny od daně,
- tržní riziko - stejné jako např. u akcií, fondů,
- riziko emitenta – důležitá bonita emitenta hlavně při dlouhodobějších finančních horizontech,
- měnové riziko – většina investičních certifikátů se obchoduje na burze v Německu, jejich nákupní a prodejní ceny se v EUR,

---

²² REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

²³ Nasepenize.cz [online]. c2007 , 10.12.2007 [cit. 2008-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/clanek-1439-vyhody-a-nevyhody-investicnich-certifikatu>>. ISSN 1802-455.

- netransparentnost – certifikáty vznikají různými kombinacemi nebo konstrukcemi opcí, pro běžného investora může být nejasné např. oceňování některých certifikátů do splatnosti,
- maximální hranice výnosů nebo nevyplácení dividend z podkladových aktiv.

2 Analýza konkrétních podmínek zhodnocování finančních prostředků v ČR

2.1.1 Termínovaný vklad

Na našem bankovním trhu působí několik desítek subjektů, kteří nabízejí termínovaný vklad. Hlavním kritériem pro výběr správné banky je výše úrokové sazby, jež nabízí. Ta se pohybuje od 1,89 do 3,75 % z uložených 100 tisíc Kč při minimálním vkladu na jeden rok. Termínovaný vklad uzavíráme na dobu určitou. V současnosti nás už neomezuje ani fakt, že daná banka nemá v místě našeho bydliště pobočku. Termínovaný bankovní účet lze sjednat po telefonu či internetu.

2.1.2 Spořicí účet

Spořicí účty nabízejí banky i družstevní záložny. Tento účet je opět možno založit několika způsoby: osobně, telefonicky, na internetu nebo poštou. Zřízení a vedení spořicího účtu je u většiny poskytovatelů zdarma a zřizuje se na dobu neurčitou. Minimální vklad je už od 100 Kč. Úroková sazba se pohybuje od 0,1 do 5,65 %. Cyklus připisování úroků je měsíční, čtvrtletní nebo roční. Různé spořicí účty se liší i délkou výpovědní lhůty. Některé bankovní instituce nepožadují žádnou výpovědní lhůtu a peníze jsou tak k dispozici ihned, u některých je výpovědní doba až 6 měsíců.

2.1.3 Bankovní dluhopisy - vkladové listy, hypoteční zástavní listy

Vkladové listy, vkladní listy, vkladové certifikáty, depozitní certifikáty, tak se označují cenné papíry vydávané bankami jako potvrzení o vkladu. Doba splatnosti je od jednoho měsíce do několika let, úrokový výnos je vyšší než u spořicíh účtů nebo termínovaných vkladů. Po šesti měsících je výnos osvobozen od daně. Vkladové listy se obvykle nakupují za jeden, pět, deset a padesát tisíc korun. Dokud neuplynula doba předem stanovené splatnosti, držitel je nemůže vrátit bance k proplacení, může je ale prodat třetí osobě.

Prémiový vkladový list je určen pro dlouhodobé investování velmi konzervativním investorům. Zajišťuje úrokový výnos srovnatelný s výnosy při investici do finančních produktů, jejichž tržní hodnota může poklesnout a způsobit ztrátu namísto očekávaného

zisku. Vklad je ze zákona pojištěn. Aktuální výše úrokové sazby je 3,50 % p.a. Vklad je na dobu určitou, na 3 roky, a je k dispozici pouze v české měně. Minimální výše vkladu je 50 000 Kč.

Hypoteční zástavní listy jsou dluhopisy s pevným úročením. Vydávají je hypoteční banky a za peníze získané jejich prodejem poskytují hypoteční úvěry. HZL nepodléhají dani z příjmů. Před dobou splatnosti je držitel může prodat buďto zpět bance, která je vydává, nebo přes obchodníka s cennými papíry na burze.

Jmenovitá hodnota je ve většině případů stanovena na 10 tis. Kč, úrok se pohybuje od 3,7 do 5,4 % za rok a jsou splatné opět ve většině případů za 5 let, splatnost může ale být i 10 let.

2.1.4 Stavební spoření

Uzavřít stavební spoření je možno již 10 let. Ke konci roku 2007 bylo evidováno více než 5,7 miliónu uzavřených smluv. Při uzavření nové smlouvy se platí poplatky od 0,2 do 1,8 % z předem dohodnuté cílové částky, za vedení účtu si stavební spořitelny účtují 250 až 360 Kč ročně. Úroková sazby z vkladu činí 1 – 2,1 %. Důležitou část výnosu tvoří státní podpora, která do roku 2003 byla až ve výši 4 500 Kč, od roku 2004 je výše maximální státní podpory 3 000 Kč. V roce 2004 bylo prodlouženo i období, na které je nutno smlouvu uzavřít z 5 na 6 let.

Stavební spořitelny také nabízejí různé bonusy pro své nezletilé klienty. Příkladem může být 50% sleva z poplatku při uzavření smlouvy, finanční prémie až 3 000 Kč při složení 5 % z cílové částky do 12 měsíců od data uzavření smlouvy apod.

V současnosti působí v ČR 6 stavebních spořitelen:

- Českomoravská stavební spořitelna, akciová společnost,
- Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.,
- Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.,
- Raiffeisen stavební spořitelna a.s.,
- Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.,
- HYPO stavební spořitelna a.s.

2.1.5 Penzijní připojištění

Penzijní připojištění si za dobu své existence vybudovalo významnou pozici na českém finančním trhu. Penzijní připojištění má zajistit dodatečný příjem k starobnímu důchodu.

Minimální částka pro měsíční spoření je nastavena na 100 Kč, horní hranice je neomezená. Při spoření 100 Kč měsíčně dochází k největšímu zhodnocení, státní příspěvek je ve výši 50 Kč, pokud se ukládá měsíčně alespoň 500 Kč, je možné si to odečíst od daňového základu a dosáhnout tak úspory na daních. Detailnější hodnoty státního příspěvku pro různé velikosti úločky jsou uvedeny v tabulce 1. Za rok si je možno odečíst maximálně 12 000 Kč. Toho je možno dosáhnout při měsíční úložce 1 500 Kč. Výnosy z naspořené částky se pohybují od 2,46 do 4,3 % ročně. Tvorbu úspor Největší podíl na našem trhu má Penzijní fond České Pojišťovny.

Tabulka 1 Státní příspěvek

Měsíční platba	Státní příspěvek
100 - 199	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 - 299	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 - 399	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 - 499	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Zdroj: Finance.cz [online]. c2000-2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.finance.cz/duchody-a-penze/informace/penzijni-prijizeni/statni-prispevek/>>.

Tabulka 2 ukazuje tvorbu úspor v praxi. Účastníkovi je 55 let, do penzijního fondu vstupuje s cílem čerpat od 60 let starobní penzi. Výše jeho měsíčního příspěvku činí 500 Kč, částku 100 Kč platí v jeho prospěch navíc i zaměstnavatel. Roční zhodnocení prostředků v penzijním fondu bylo nastaveno na 4 %.

Tabulka 2 Tvorba úspor

Délka spoření	Věk	Platby účastníka	Platby zaměstnavatele	Státní příspěvek	Zhodnocení úspor	Celkem
1 rok	56	6000	1200	1800	180	9180
2 roky	57	12 000	2400	3600	727	18 727
3 roky	58	18 000	3600	5400	1656	28 656
4 roky	59	24 000	4800	7200	2983	38 983
5 let	60	30 000	6000	9000	4722	49 722

Zdroj: Finance.cz [online]. c2000-2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.finance.cz/duchody-a-penze/informace/penzijni-pripojisteni/statni-prispevek/>>.

2.1.6 Kapitálové životní pojištění a Investiční životní pojištění

Kapitálové životní pojištění zajišťuje pojistnou ochranu pro případ smrti a dožití a současně zhodnocuje vložené prostředky. Ty jsou úročeny tzv. technickou úrokovou mírou, která se pohybuje mezi 2 – 2,5 % za rok. Délka pojištění se doporučuje aspoň na 10 let a více, kapitálové pojištění se tak řadí mezi dlouhodobé produkty. Navíc je možné uplatnit daňové odpočty ze základu daně až 12 000 Kč. Minimální pojistná částka ani minimální roční pojistná nebývá pevně stanovena. V daném období nemusíte ukládat vůbec nic.

Investiční životní pojištění je životní pojištění se spořicí a investiční složkou. Dosahuje zajímavějšího zhodnocení než kapitálové životní pojištění. Míra zhodnocení se odvíjí od zvolené investiční strategie a investičního rizika na straně klienta. U investičního životního pojištění není ale na rozdíl od kapitálového životního pojištění garantován minimální výnos.

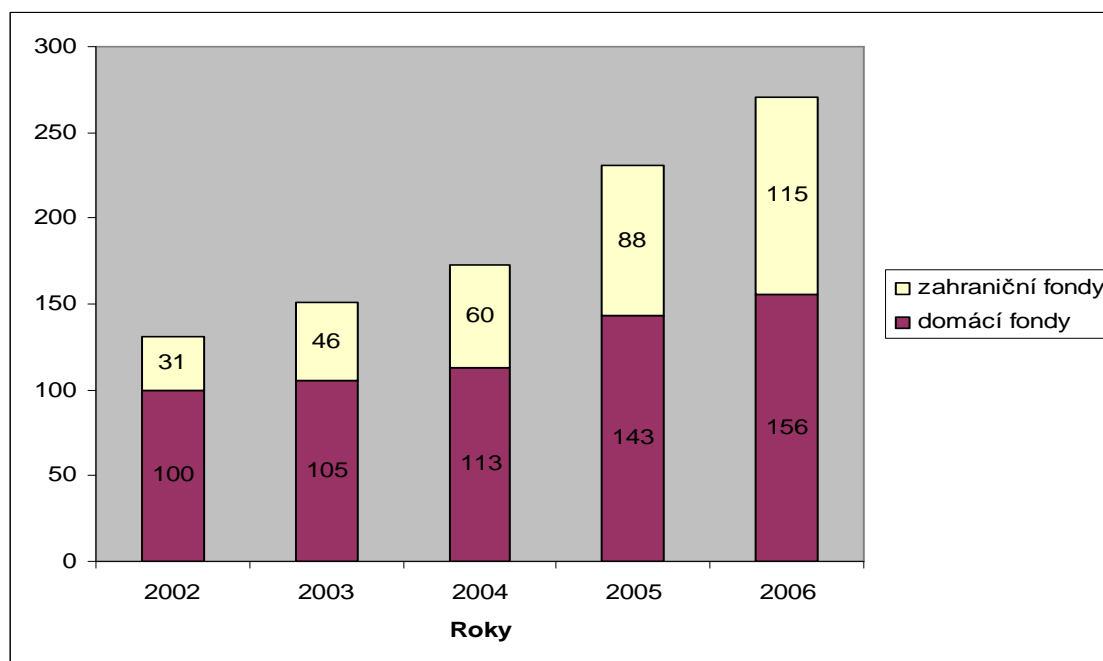
V roce 2000 byl tento investiční spořicí produkt přehlížen, jeho podíl na trhu se pohyboval okolo 7 %, během posledních let jeho obliba stoupla. V roce 2006 už dosahoval téměř 24 % a jeho význam stále stoupá.²⁴

2.1.7 Podílové fondy

U podílových fondů může i běžný člověk za pár tisíc korun investovat na akciovém nebo dluhopisovém trhu. Do některých fondů je možné vstoupit i s minimálním vkladem 500 Kč.

²⁴ Měšec.cz [online]. c1999-2008 , 7.4.2008 [cit. 2008-05-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/investicni-zivotni-pojisteni-trha-rekordy/>>. ISSN 1213-4414.

Není důležité, kolik má člověk volných peněz, ale jak moc je ochoten riskovat. Zcela dostačující je už vklad 20 000 Kč a doporučuje se využít jeden smíšený fond, jenž spravuje akcie i dluhopisy, aby investor nemusel při rozložení rizika platit několik vstupních poplatků. U fondů peněžního trhu, kde výdělek není příliš velký, se vstupní poplatky zpravidla neplatí, ale u akciových fondů mohou činit až 4 % z vložené sumy. Dále se výnos zmenšuje o roční manažerský poplatek. U fondů peněžního trhu je to cca 0,2 %, u akciových fondů se pohybuje od 1 do 2 %. Investování do akcií vyžaduje trpělivost, jejich kurzy často kolísají. Během pár měsíců je možné ztratit i desítky procent. Drobný investor si může vybrat z nabídky přibližně 70 domácích a několika set zahraničních fondů investujících převážně v dolarech a eurech. U nich sice existuje měnové riziko spojené s kolísáním kurzů, ale jsou i fondy, které jsou proti tomuto riziku pojištěny. Obrázek 1 ukazuje dosavadní investice českých investorů do domácích a zahraničních fondů.

Obrázek 1 Vývoj majetku v podílových fondech v ČR (mld.Kč)

Zdroj: BENEŠ, Josef. Ve světě směřuje velká část investic do akcií. Hospodářské noviny : Podílové fondy. 29.3.2007,

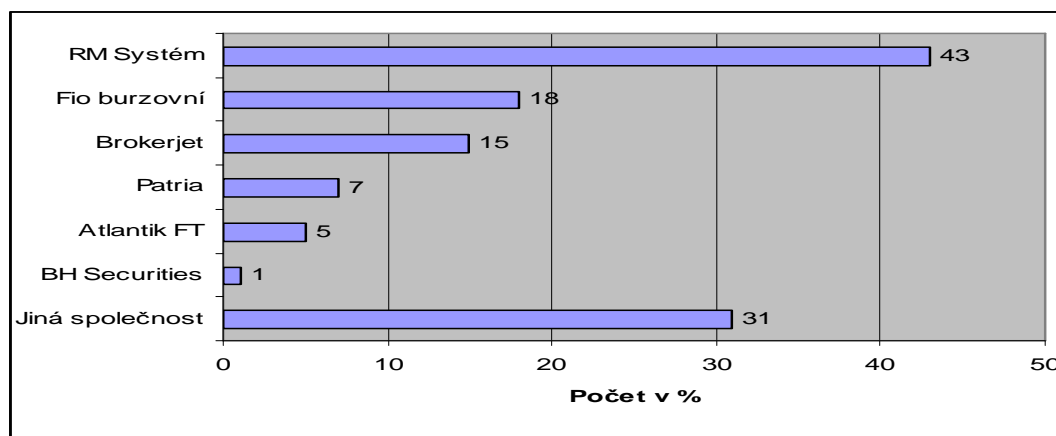
Velkou výhodou fondů je jejich vysoká likvidita, správci fondů jsou povinni vyplatit peníze do dvou týdnů, v praxi to jde ještě rychleji. Další výhodou spočívá v neplacení daně z výnosu, pokud své peníze vybere investor až po půl roce, vybere-li je dřív, částka se připočítává do celkového příjmu a podléhá dani z příjmu.

2.1.8 Akcie a dluhopisy

Pokud se člověk rozhodne pro investici přímo do akcií, doporučuje se částka minimálně 50.000 Kč, při nižší částce je výhodnější využít nabídku podílových fondů. Důležité je opět rozložit riziko a nakoupit cenné papíry od více firem z různých oborů. V Česku mohou na burze působit jen firmy, které pro tuto činnost mají udělenou licenci, v současnosti je jich 22, je potřeba využít některou z nich jako prostředníka. Mimo specializovaných firem (např. Patria Finance, BH Securities) lze investovat i přes největší české banky (např. Brokerjet ČS). Poplatky, které si účtují obchodníci, se odvíjí od velikosti obchodu, který byl uzavřen.

Velká většina transakcí se provádí na hlavním trhu pražské burzy. Zde je možno nakoupit a prodat akcie jedenácti elitních firem. České akcie jsou podle analýzy Erste Bank nejstabilnější ve střední Evropě.²⁵ Většina brokerů však nabízí i zahraniční akcie, nejčastěji se jedná o americké cenné papíry, západní Evropu a akcie z Polska a Maďarska.

V Česku nakupuje akcie více než 15 % lidí starších 20 let. Využívají především mimoburzovního trhu RM Systém. Obrázek 2 ukazuje přes které brokery tuzemští investoři nejčastěji investují.

Obrázek 2 Brokerské společnosti s největším podílem klientů českém trhu

Zdroj: SOCHOR, J.. Malí investoři věří RM-Systému. Hospodářské noviny. 9.8.2008, č. 1, s. 15. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/sochor>.

²⁵ SOCHOR, J., PISKÁČEK, V. Hitem roku se stanou akcie. Hospodářské noviny. 19.2.2007, s. 20-21.

Cena dluhopisu se odvozuje z hodnoty budoucích hotovostních toků, které obdrží jeho majitel (tj. úroky a splacenou nominální hodnotu dluhopisu). Vliv na cenu mají i úrokové sazby na peněžním trhu (PRIBOR, sazby národní banky), resp. zhodnocení alternativních investic (například termínovaných vkladů).²⁶

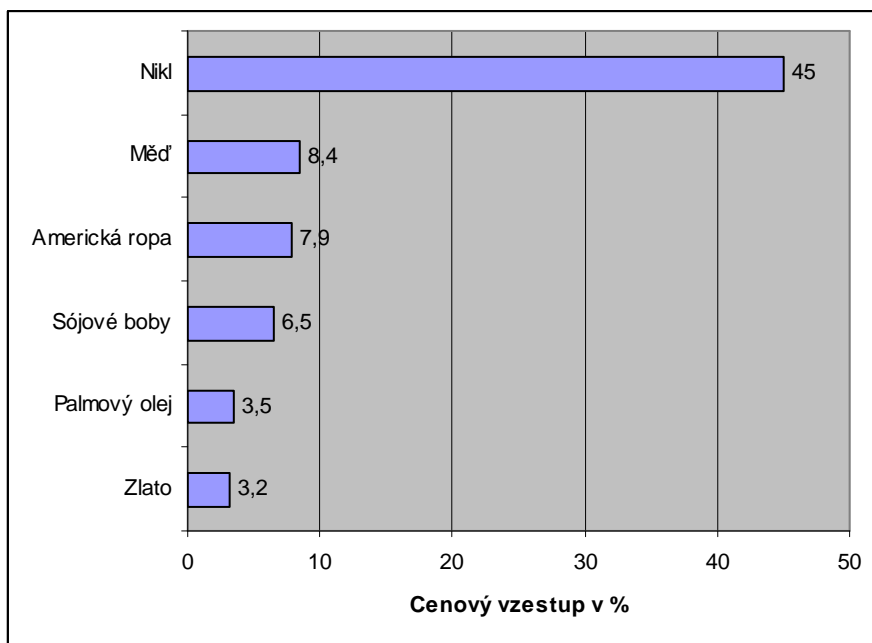
Dluhopisy je možno zakoupit přes banku, která emisi zprostředkovává, nebo během platnosti na burze cenných papírů. Jmenovitá hodnota dluhopisu je většinou 10 000 Kč, u některých bankovních institucí je požadován nákup minimálního množství např. min. 3 ks. Splatnost se pohybuje od jednoho do 4 roků, ale může být i delší. Někde je garantován i roční výnos, ten se pohybuje okolo 1 – 3 % + bonus, který je závislý na vývoji na akciovém trhu.

2.1.9 Komodity a certifikáty

Mezi další typy netradičních investic patří komodity, kam počítáme zemědělské plodiny jako pšenici, kávu, bavlnu či sójové boby, polotovary jako maso či mléčné produkty a nerostné suroviny jako zlato, měď, ropu či zemní plyn. Investice do komodit je o vyšším riziku, také je potřeba mít připravenou vyšší vstupní částku, která může být např. 180 000 korun, nebo zkusit investovat nepřímo prostřednictvím podílových fondů. U komodit nedochází k takovému kolísání jako u akcií, přesto se doporučuje investiční horizont minimálně 5 let. Za nejzajímavější investici se považuje investice do obilovin, ale také do drahých kovů. Například cena stříbra v roce 2006 stoupla o více než 40 % a pořád stoupá. Další příklady vývoje cen komodit ukazuje obrázek 3. Přesto se komodity doporučují jen jako doplněk pro diverzifikaci portfolia a ještě lepší rozložení rizika.

---

²⁶ Finance.cz [online]. 2008. c2008 [cit. 08-04-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/dluhopisy/cena/>>.

Obrázek 3 Vývoj cen vybraných komodit v roce 2007

Zdroj: SOCHOR, J.. Nejvíc vydělají kukuřice a drahé kovy. Hospodářské noviny. 27.2.2007, č. 36, s. 15. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/sochor>.

Prostřednictvím certifikátů lze investovat do devíti základních tříd aktiv – akcií, dluhopisů, komodit, měn, úroků, nemovitostí, drahých kovů, hedge fondů a private equity. Na trhu s investičními certifikáty je kolem 30 bank. Vedoucí bankou je Deutsche Bank, u nás mohou investoři certifikáty nakoupit u každého obchodníka, který má platnou licenci, např. přes makléřskou společnost BrokerJet, Cyrrus a Fio.

S certifikáty se obchoduje na burze. Tady na rozdíl od akcií nemá nabídka a poptávka po daném certifikátu vliv na změnu ceny certifikátu. Změna ceny ovlivňuje pouze vývoj podkladového aktiva, na který certifikát zní. Investor může certifikát kdykoliv prodat nebo koupit, protože emitenti certifikátů pravidelně vyhláší nákupní a prodejní cenu.

Při nákupu certifikátů se platí dva typy poplatků. První je jednorázový, druhý se pravidelně opakuje, mezi ty patří kvartální nebo roční poplatky a jedná se o tzv. manažerské poplatky. Tyto poplatky se platí pouze u certifikátů s neomezenou dobou splatnosti. Jednorázový poplatek činí rozdíl mezi nákupním a prodejním kurzem.

Certifikáty podléhají dani jako akcie. Po uplynutí spekulativní lhůty 6 měsíců je investice osvobozena od srážkové daně. Většina certifikátů má dobu splatnosti delší než 12 měsíců.

2.1.10 Nemovitosti

Výhodou investice do nemovitosti je stabilnější výnosnost než například u podílových fondů, nevýhodou pak nižší likvidita. Než dojde k prodeji nemovitosti, může uplynout i několik měsíců. Dalším proti je i vysoká pořizovací cena.

Příkladem může být nový byt 1+kk o rozloze do 40 m² v okresním městě. V roce 2006 se cena pohybovala kolem 800 000 Kč, dnes je jeho cena okolo 1 100 000 Kč na okraji, v centru města se cena vyšplhá až na 1 600 000 Kč. Navíc měsíční pronájem činí minimálně 7 000 Kč. Tzn. že za dva roky se byt zhodnotil aspoň o 300 000 Kč plus na pronájmu se získalo dalších 168 000 Kč. Dobře zvolený byt v oblasti s dobrou situací na trhu práce tak roste nejen na ceně, ale může přinášet i pravidelný příjem. Pro investici tohoto typu je vhodnější vybírat byty menší velikosti, po nichž je větší poptávka a jež se v případě potřeby i snáze prodají.

Výhodnou investicí je také pořízení pozemku a nabízet ho dál jako stavební parcelu. Roční zhodnocení se pohybuje v řádu desítek procent.

Na druhou stranu výnosy z pronájmu i z prodeje nemovitostí jsou zdaňovány. Také se účtuje 3% daň z převodu nemovitosti, kterou platí prodávající a v neposlední řadě i daň z nemovitosti. Ta je zatím poměrně nízká, pohybuje se v řádu stokorun až tisícikorun a její výpočet se provádí z různých parametrů nemovitosti jako např. z rozlohy apod. Uvažuje se o výpočtu z tržní hodnoty, kdy se bude jednat o podstatně vyšší částky.

3 Obchodování s podílovými listy otevřených podílových fondů

3.1 Vývoj českého kolektivního investování

V České republice se obchodování s podílovými fondy spojuje s kupónovou privatizací. Ta proběhla v letech 1992 – 1994 a měla dvě vlny. V té době se naše ekonomika transformovala z centrálně plánované na tržní a z více jak 1 700 podniků, do té doby státních, se staly akciové společnosti s veřejně obchodovatelnými cennými papíry. Každý občan tak mohl investovat své peněžní prostředky a získat v některé společnosti svůj podíl.

První vlny se podle zákona mohly zúčastnit pouze investiční fondy s formou akciové společnosti, do druhé již mohly vstoupit i podílové fondy založené investičními společnostmi.

Po období privatizace nastává útlum. Drobní investoři na kapitálových trzích téměř neinvestují. V té době dochází k přeměnám fondů na jiné právní subjekty, objevuje se slovo vytunelovat a na řadu fondů je uvalena nucená správa, některé jsou úplně zlikvidovány.

Zřetelnější změna je zřejmá až na konci 90.let, kdy se do kolektivního investování u nás zapojují i zahraniční subjekty. V roce 2001 vstoupila v platnost novela zákona o investičních společnostech a investičních fondech, ve kterých je podmíněno působení daného fondu získáním povolení od Komise pro cenné papíry.

Klíčovým rokem v kolektivním investování se stal rok 2004, kdy se v oblasti investování do fondů objevilo mnoho nových věcí. Podnítil to hlavně vstup České republiky do Evropské unie a sladění české legislativy a evropskou. Mezi novinky patří např. snížení daní u fondů, zvýšení ochrany samotných investorů a rozšíření nabídky investičních možností.

I když se v posledních letech kolektivní investování stává čím dál víc oblíbenější a v této oblasti došlo k velkému růstu, v porovnání s vyspělejšími státy je náš fondový obchod stále ještě na začátku.

3.2 Legislativa kolektivního investování

Definice kolektivního investování je v zákoně č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování. Jedná se o sdružování finančních prostředků ve fondu a jejich investování na principu diverzifikace rizika a následné obhospodařování těchto peněžních prostředků.

Činnost podílových fondů upravuje zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších novel. Při propagaci fondů se nesmí používat mylné nebo zkreslené informace a utajovat důležité skutečnosti. Zákonem jsou stanoveny limity pro držbu cenných papírů od jednoho subjektu, ať už je to stát, obec nebo firma, v portfoliu fondu, z důvodu omezení rizika investora.

Pokud by měl investor podezření z činnosti v rozporu se zákonem, má právo se obrátit na Českou národní banku. Ta jeho žádost prošetří a vydá rozhodnutí.

3.3 Postup při obchodování s podílovými fondy

Nejprve je důležité si ujasnit, na jak dlouhou dobu chceme volné prostředky investovat. Existuje několik druhů podílových fondů – akciové dluhopisové, smíšené, peněžního trhu a fondy fondů. V každém druhu je jinak dlouhá minimální investiční doba, tj. doba, za kterou se nedoporučuje vklad vybírat, aby investice neskončila ztrátou. Tuto doporučenou minimální dobu investice zobrazuje tabulka 3. Jestliže si například zvolíme, že bychom chtěli investovat své prostředky na 2 roky, máme výběr z dluhopisových fondů nebo z fondů peněžního trhu. Pokud na dobu kratší než 5 let, můžeme si vybrat ze všech fondů mimo akciového, u kterého se doporučuje minimálně 5 let. Dřívější výběr je samozřejmě možný, ale může být čistě spekulativní, protože investiční horizont v podstatě znamená, že za tuto dobu by fond neměl být ztrátový.

Tabulka 3 Obvyklé minimální investiční horizonty jednotlivých druhů fondů

Druh podílového fondu	Minimální investiční horizonty
peněžního trhu	6 měsíců - 1 rok
dluhopisový	1 - 2 roky
zajištěný	3 - 5 let
fond fondů	3 - 5 let
smíšený	3 - 5 let
akciový	5 a více let

Zdroj: KOHOUT, P. Investiční strategie pro třetí tisíciletí. 2. rozš. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 232 s. ISBN 80-247-0074-3.

Pokud už jsme se rozhodli, na jak dlouhou dobu chceme investovat a vybrali jsme vyhovující fondy, musíme i určit, jak velké riziko chceme podstoupit. Různé fondy investují do jinak rizikových aktiv. Nejrizikovější jsou akcie, pak dluhopisy, nejmenší riziko nesou bankovní vklady a státní pokladniční poukázky. S vyšším rizikem stoupá i šance vyššího výnosu. Dle stupně rizika, které je investor schopen snést, rozlišujeme tři typy investorů: konzervativní, progresivní a dynamické.

Konzervativní investor upřednostňuje nižší riziko, chrání svůj majetek před znehodnocením inflací. Vybírá z fondů, jejichž finanční zhodnocení je na nebo těsně nad úrovni inflace. Investuje primárně do fondů peněžního trhu i do dluhopisových fondů. Nemusí to ale být pravidlem, do těchto fondů mohou investovat i lidé, kteří chtějí investovat jen na dobu cca 2 roky.

Progresivní investor už připouští střední míru rizika. Investuje ve středně až dlouhodobém horizontu. Pro něj jsou určeny smíšené fondy, či si může sám poskládat své investiční portfolio z akciových, dluhopisových fondů a fondů peněžního trhu.

Dynamický investor se nebojí vysokého rizika, chce významným způsobem zhodnotit svůj majetek. Investuje do smíšených fondů, fondů fondů, ale hlavně do akciových fondů.

Stojí-li investor před otázkou, do kterého aktiva investovat své volné finanční zdroje, měl by vždy vzít v úvahu základní navzájem provázané faktory, kterými jsou výnos, riziko a likvidita daného aktiva. Tyto tři faktory nám zobrazuje tzv. magický nebo též investiční trojúhelník viz. obrázek 4. Jestliže zvolíme za rozhodující likviditu, musíme počítat s nízkým výnosem a vyšší rizikovostí. Pokud je pro nás prioritní nízké riziko, nemůžeme počítat s vysokým výnosem, ale ani s vysokou likviditou. Vysoký výnos s sebou zase nese vyšší riziko a nízkou likviditu.

Obrázek 4 Magický trojúhelník investování

Zdroj: Finance.cz [online]. c2000-2008 , 2008 [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW:

<<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/investovani/zasady/>>. ISSN 1213-4325.

Cílem většiny investorů je maximalizovat výnos ve vztahu k riziku a k likviditě. Výnos je motivem pro investování a odměnou za realizaci investičního procesu. Ve velké většině investičních situací není výnos zaručen.

Riziko investování se definuje jako nebezpečí, že investor nedosáhne očekávaného výnosu.

Mezi základní druhy rizika patří:

- *úrokové riziko* – ovlivňuje kolísání výnosové sazby investičních instrumentů tím, že se mění hladina úrokových sazeb,
- *tržní riziko* – ovlivňuje kolísání úrokových měr v důsledku fluktuace celkového trhu,
- *inflační riziko* – ovlivňuje reálnou výnosovou míru investičních instrumentů,
- *podnikatelské riziko* – představuje specifické problémy jednotlivých odvětví nebo firem,
- *finanční riziko* – spojeno s využitím cizího kapitálu při financování firmy.

Likvidita je schopnost přeměny instrumentu na disponibilní finanční prostředky s minimálními náklady.

Výnos, riziko a likvidita vytvářejí určitý rovnovážný stav při ohodnocování jednotlivých investičních alternativ. Ideální investiční instrument by vykazoval nejvyšší výnosnost, nejnižší riziko a nejvyšší likviditu ve vztahu k alternativním investičním instrumentům. Investor si musí vybrat a preferovat určitý cíl z „magického trojúhelníku“ investování:

V tuto chvíli máme již vybraný druh podílového fondu, do kterého chceme vložit své peníze i dobu, na jak dlouho je tam chceme vložit. Zbývá již jen určit konkrétní fond z nabídky investičních společností. Při výběru je nejdůležitější zkontrolovat statut fondu. Zde zjistíme, jestli opravdu odpovídá našim požadavkům na míru rizika a délce investice. Čím je větší podíl rizikových aktiv v portfoliu, tím je fond rizikovější. Proto se také vyplatí investovat do více druhů fondů, diverzifikovat své portfolio, čímž více rozložíme riziko investice.

Také se nedoporučuje vybírat fond podle výsledku v uplynulém roce. Ve většině případech se stejný vývoj už víckrát neopakuje. Lepší je porovnávat několik fondů v časovém horizontu 3 až 5 let a zvolit fond, který dosahuje pravidelně o něco vyšších výsledků než je průměr ostatních, nebo který má ustálený nekolísavý růst výnosů.

Jestliže chceme investovat jen na kratší dobu, volíme mezi fondy s velmi nízkými nebo nulovými vstupními poplatky.

Pak už je jen potřeba uzavřít smlouvu, na jejímž základě si nakoupíte samotné podílové listy. Smlouva se uzavírá buď přímo s investičním poradcem, na prodejních místech investičních fondů, nebo přes internet.

Po podepsání smlouvy a zaslání či vložení finančních prostředků na běžný účet zvoleného fondu, obdržíte podílové listy na Váš účet ve Středisku cenných papírů nebo také poštou v listinné podobě. V tuto chvíli se z Vás stává investor do podílových fondů.

Jakmile se už jednou stanete podílníkem investičního fondu, můžete kdykoliv přikoupit nové podílové listy. V tuto chvíli je emise podílových listů otevřených fondů neomezená, nezávislá na nabídce a poptávce od jiných investorů. Nemusí se uzavírat ani žádná další smlouva, pouze vždy zašlete peníze na bankovní účet vybraného fondu a bude připsán ekvivalentní počet podílových listů.

Svou investici do fondu pravidelně kontrolujeme, sledujeme, jak se vyvíjí kurz našeho podílového fondu. Pokud by kurz začal klesat, je důležité nepropadnou panice a snažit se

dodržet původní investiční horizont. Jakmile se nám bude zdát, že jsem dosáhli takové výnosnosti, jakou jsme si na začátku představovali a hrozí-li riziko, že by dosažený výnos mohl klesat, raději podílové listy odprodáme. S prodejem není žádný problém, investiční společnost je povinna podílové listy odkoupit zpátky. Na základě žádosti o odkoupení cenných papírů je investiční společností v co nejkratší době vyplacena částka odpovídající množství prodávaných podílových listů navýšená o aktuální kurz.

3.4 Členění otevřených podílových fondů

Otevřené podílové fondy se dělí podle převládající struktury svého portfolia a své investiční strategie na několik základních typů:

- fondy peněžního trhu,
- dluhopisové fondy,
- smíšené fondy,
- akciové fondy,
- fondy fondů,
- zajištěné fondy.

3.4.1 Fondy peněžního trhu

Fondy peněžního trhu jsou zaměřeny především na bankovní krátkodobé vklady, státní pokladniční poukázky a termínované účty. Tyto fondy jsou nejkonzervativnější investicí a díky tomu jsem v České republice tolik oblíbeny. Při malém riziku nesou v krátkém období stabilní výnos, jenž je závislý na výši úrokových sazeb u jednotlivých bankovních institucí a jenž v dlouhodobém horizontu pokryje růst inflace, ale přinese jen něco málo nad ní. Minimální doba vkladu je půl roku.

3.4.2 Dluhopisové fondy

Dluhopisové fondy se řadí v žebříčku rizikovosti hned za fondy peněžního trhu. U dluhopisových fondů se peníze vkládají především do bankovních, komunálních, státních a podnikových dluhopisů. Investice do dluhopisů slibuje vyšší výnos, stejně tak i vyšší riziko. Proto patří mezi středně až dlouhodobé investice s investičním horizontem od 3 a více let. V tomto období nenastávají výrazné změny cen obligací, nedochází proto k poklesu hodnoty

dluhopisového listu. Dluhopisy mají také velký význam v diverzifikaci portfolia z hlediska jejich nezávislosti na vývoji akciových trhů.

Rizikovitost dluhopisů je závislá na dvou základních důvodech – prvním je doba splatnosti dluhopisu a druhým bonita emitenta, tj. schopnost toho, kdo dluhopisy vydává, dostát svým závazkům, tzn. ve stanovené době splatit dluh. Čím je bonita emitenta horší, tím hrozí větší riziko, že nedojde ke splacení dluhopisu. Toto riziko je vykoupeno vyšším výnosem. Nejbezpečnější jsou dluhopisy státní, následují firemní dluhopisy investičního stupně, kam se řadí kvalitní společnosti, pak už jsou rizikové dluhopisy s vysokým výnosem firem mimo investiční stupeň a také dluhopisy rozvíjejících se zemí, kde je nízká stabilita jejich ekonomik.

3.4.3 Smíšené fondy

Ve smíšených fondech se investuje do akcií, dluhopisů a finančních nástrojů peněžního trhu. Větší spektrum možností kam investovat, umožňuje i větší diverzifikaci portfolia. Jednotlivé fondy se od sebe liší různým podílem akcií a dluhopisů, ale také regionálním zaměřením. Dva fondy mohou mít stejný poměr akcií a dluhopisů, ale jeden může investovat do světových akcií, druhý drží akci jen středoevropské. Cílem smíšených fondů je využít vyššího výnosu při růstu akciového trhu, v případě poklesu nebo stagnace možnost využít rostoucí poptávky po dluhopisech. Tyto fondy jsou určeny pro nepříliš zkušené investory, nebo pro investory, kteří se o svoji investici nechtějí dále starat. Investiční horizont u smíšených fondů je středně až dlouhodobý, riziko je na střední úrovni.

3.4.4 Akciové fondy

Akciové fondy investují převážnou část svého portfolia do českých a zahraničních akcií. Kurzy akcií mohou klesat, v dlouhodobém horizontu jde však o nejvýnosnější zhodnocení peněz. Jejich kolísání je v závislosti na dění na akciových trzích po celém světě, úroveň rizika se odvíjí od charakteru společností, do jejichž akcií fondy investují. Při investici do zahraničních fondů nese investor i měnové riziko. Zpravidla platí, že čím déle se nechají volné prostředky v akciovém fondu, tím vyšší je šance, že investice bude výnosná. Proto se doporučuje investovat do akcií alespoň na pět let.

K minimalizaci rizika přispívá také rozložení portfolia, takzvaná diverzifikace. Investor místo většímu objemu akcií jednoho podniku nakoupí akcie několika různých firem z různých odvětví. Když se potom nějaké firmě nedaří, ostatní mohou investici zachránit. Výhodou akciového fondu oproti akciím je, že při nákupu takto diverzifikovaného portfolia investor neplatí desetkrát poplatek obchodníkovi s cennými papíry, ale pouze jednou při vstupu do fondu.

Akciové fondy se nejčastěji dělí podle regionálního členění – na fondy zaměřující se na firmy působící např. v západní Evropě, USA, střední a východní Evropě, jihovýchodní Asii, Jižní Americe, Japonsku. Některé se označují jako rozvinuté např. v USA nebo západní Evropě, jiné jako rozvíjející, kam patří např. Afrika, Blízký východ a východní Evropa. U rozvíjejících se trhů se můžeme setkat s vyšší kolísavostí kurzů tzv. volatilitou než na vyspělých trzích.

Jiné rozdělení se zaměřuje na konkrétní odvětví a sektory, např. na farmacii nebo těžební průmysl.

3.4.5 Fondy fondů

Fondy fondů jsou zvláštním druhem podílových fondů. Jsou určeny pro střednědobou investici, nesou střední až vyšší riziko. Jejich portfolio se skládá z podílových listů jiných investičních fondů. Výhodou těchto fondů je, že za menší částku si investor může pořídit větší množství fondů, než které by si mohl koupit standardně. Dochází zde k mnohem většímu rozložení rizik než u ostatních podílových fondů.

Fondy fondů mají specifickou nákladovou strukturu. Hradí všechny náklady vznikající u všech fondů, např. náklady na správu portfolia, poplatky za obchodování apod. a tyto samé náklady hradí ještě jednou na úrovni fondů, které nakupují do svého portfolia. Dobrý fond umí vyjednat lepší podmínky nákupu fondů do svého portfolia, např. nižší vstupní nebo manažerský poplatek.

Mezi fondy fondů jsou výrazné rozdíly. To je důležité si uvědomit při srovnávání těchto fondů. Nejvíce je fondů fondů akciových, ale také fondů fondů smíšených, které kombinují investici do akcií a dluhopisů.

3.4.6 Zajištěné fondy

Zajištěné fondy patří k nejméně rizikovým investicím v kolektivním investování díky garanci, že na konci investičního období bude investorům minimálně vyplacen jejich počáteční vklad. U některých je garantován i určitý procentuální výnos. Jejich portfolio je tvořeno z nástrojů peněžního trhu a z dluhopisů, malou část tvoří opční kontrakty. Mohou se uzavírat na dobu určitou i neurčitou. Tyto fondy se řadí mezi uzavřené podílové fondy. Investice je zde střednědobá, většinou se pohybuje v rozmezí 4 – 5 let, riziko se uvádí jako nízké až střední.

Fondy se od sebe odlišují mírou zajištění. V minulosti byla garance, že se na konci investice vyplatí minimálně ta částka, která byla na počátku vložena. V současnosti se začíná garantovat i určitý minimální zisk. Například slib návratu 105 % původně vložené částky při jakémkoli vývoji trhů. Bohužel zde platí pravidlo: čím vyšší garantovaná minimální návratnost, tím nižší je možnost zisku nad garantované minimum.

Tzv. podkladové aktivum, jehož vývoj ovlivňuje investorův zisk, je dalším odlišením mezi fondy. Nejčastěji jde o konkrétní trh, resp. akciové indexy hlavních světových burz. Zisk je pak navázán na vývoj jednoho nebo více indexů v různém poměru. Podkladovým aktivem můžou také být předem vybrané akciové tituly z různých regionů.

V České republice jsou zajištěné fondy nabízeny jako alternativa k termínovaným vkladům.

3.5 Poplatky fondů

Investice do podílových fondů je také spojena s určitými poplatky. Jedná se o poplatky:

- vstupní,
- správní,
- výstupní.

Velikost výnosu pak je dána rozdílem mezi cenou, za kterou jsme podílové listy pořídili a cenou, za kterou jsme je prodali, a poplatky investičního fondu. Nejvyšší je vstupní poplatek, který připadne správci fondu při nákupu podílových listů. U fondů peněžního trhu se jedná o poplatek ve výši do 1 %, u dluhopisových je to mezi 3 % a 4 %, největší poplatek je

u akciových, tam se pohybuje okolo 6 %. Poplatek se vybírá z investované částky. Pakliže investujete do akciových fondů např. 1 000 Kč, vstupní poplatek bude 60 Kč.

Další je poplatek za správu fondu investiční společnosti, ten je zpravidla od 0,5 do 2 %. Částka je účtována při každém ohodnocení čistého obchodního jmění fondu.

Posledním je poplatek výstupní. Může být účtován, pokud se rozhodnete z podílového fondu vystoupit, velké množství fondů však tento poplatek již nemá.

3.6 Shrnutí

Počet lidí v České republice, kteří investují do podílových fondů neustále stoupá. Podle odhadů investuje do podílových fondů více než milion lidí. Majetek uložený ve fondech v roce 2007 stoupl o 29 miliard korun a ke konci roku přesáhl částku 315 miliard korun.²⁷ Nejvíce peněz vloni Češi vložili do zajištěných fondů, na druhém místě jsou fondy akciové. U akciových fondů láká vyšší možnost zisku, na druhé straně je tu ale i vyšší riziko. Nejvyšší celková částka je uložena ve fondech peněžního trhu, kde bylo v polovině minulého roku necelých 110 miliard korun. Kvůli malému zhodnocení při nízkém riziku ubylo na majetku dluhopisových fondů 880 miliónů korun. Podíl investic v jednotlivých fondech v České republice znázorňuje obrázek 5.

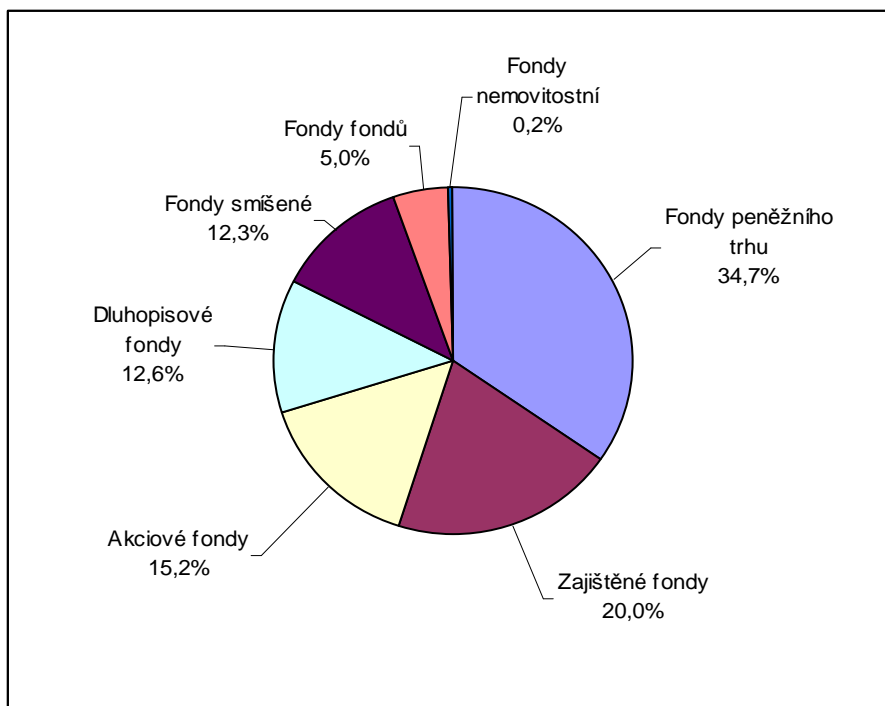
Novou kategorií fondů jsou nemovitostní fondy s necelou půlmiliardou korun, jenž zatím nabízí jen REICO investiční společnost České spořitelny.

Z celkových vkladů k 1. 8. 2007 připadlo 167 miliard korun na domácí fondy a 133 miliard korun na zahraniční fondy.²⁸

---

²⁷ Ve fondech přes 300 miliard. Hospodářské noviny. 1.8.2007, s. 16.

²⁸ Zdroj: Asociace fondů a asset managementu, Asociace pro kapitálový trh

Obrázek 5 Jak Češi investují do fondů (údaje jsou % a platné k 30. září 2007)

Zdroj: JIRSOVÁ, M. Češi se mění, Při investování se nebojí víc riskovat. Hospodářské noviny. 30.9.2007, s. 18. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/jirsova>.

4 Modelové příklady zhodnocování volných finančních prostředků

4.1.1 1. modelový příklad – volné finanční prostředky: měsíčně 2 500 Kč

- investor nechce podstupovat příliš velké riziko, požaduje, aby část peněz byla neustále k dispozici
- plánovaná investice je na 6 let

a) 1 800 Kč měsíčně ukládat na stavební spoření

- při této částce za rok naspoří 21 600 Kč,
- každý rok mu bude připsán maximální státní příspěvek ve výši 3 000 Kč
- vklad se úročí 2 % p.a.

Tabulka 4 Modelový příklad investice do stavebního spoření na 6 let

Měsíční vklad (v Kč)	Roční vklad (v Kč)	Výše státního příspěvku za 6 let (v Kč)	Úroky (v Kč)	Úspory po 6 letech vč. státní podpory a úroků (v Kč)	Výnos po 6 letech (v Kč)
1 800	21 600	18 000	10 305	157 905	28 305

Zdroj: vlastní zpracování

b) 1 700 Kč měsíčně ukládat na spořicí účet

- např. spořicí účet ING Konto nabízí úrok 3,25 % p.a.
- neplatí se žádné poplatky – ani transakční, ani za zřízení, vedení a zrušení účtu
- peníze jsou kdykoli k dispozici

Tabulka 5 Modelový příklad investice do spořicího účtu na 6 let

Měsíční vklad (v Kč)	Roční vklad (v Kč)	Vklad za 6 let (v Kč)	Úspory po 6 letech vč. úroků (v Kč)	Výnos po 6 letech (v Kč)
1 700	20 400	122 400	134 572	12 172

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 2. modelový příklad – volné finanční prostředky: 50 000 Kč

- s touto částkou se nevyplatí příliš riskovat
- je vhodné vybrat dva až tři produkty mezi které se částka rozdělí
- v tomto modelu budeme předpokládat konzervativnějšího investora, který nechce příliš riskovat, ale očekává určitý výnos
- plánovaná investice na 4 roky

a) 10 000 Kč uložit na spořicí účet

- opět využít spořicí účet ING Konto

Tabulka 6 Modelový příklad investice do spořicího účtu na 4 roky

Jednorázový vklad (v Kč)	Úspory po 4 letech vč. úroků (v Kč)	Výnos po 4 letech (v Kč)
10 000	11 165	1 165

Zdroj: vlastní zpracování

b) 20 000 Kč investovat do jednoho až dvou podílových fondů

- jelikož je investiční horizont 4 roky, zvolíme dluhopisový fond, přestože konzervativnějšímu investorovi se doporučují spíše fondy peněžního trhu nebo zajištěné fondy, ty však nemají příliš vysoké výnosy

Tabulka 7 Modelový příklad investice do dluhopisového podílového fondu

Název podíl. fondu	Vklad (v Kč)	Konečná částka za 4 roky (v Kč)	Zisk za 4 roky (v Kč)	Zisk za 4 roky (v %)	Zisk za 1 rok (v %)
Conseq Invest Dluhopisový C	20 000	2 460	4 060	20,3	3,79

Zdroj: vlastní zpracování

c) 20 000 Kč uložit na stavební spoření

- je výhodné dát celou částku ihned na začátku kalendářního období, úrok 2 % se pak připíše za celý rok, nejen za poslední měsíc

Tabulka 8 Modelový příklad investice do stavebního spoření na jeden rok

Jednorázový vklad (v Kč)	Výše státního příspěvku za 1 rok (v Kč)	Úroky (v Kč)	Úspory za 1 rok vč. státní podpory a úroků (v Kč)	Výnos za 1 rok (v Kč)
20 000	3 000	400	23 400	3 400

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3 3. modelový příklad – volné finanční prostředky: 250 000 Kč

- tato částka umožňuje sestavit pestré investorské portfolio, volné finanční prostředky můžeme vložit nejen do podílových fondů, ale také do akcií
- v této investiční strategii jsme zvolili dynamického investora, který se nebojí riskovat a chce výrazně zhodnotit svůj majetek
- investiční horizont je 5 let

a) 150 000 Kč investovat do podílových fondů

- při této sumě se doporučuje rozložit riziko do dvou až tří podílových fondů
- investiční horizont byl zvolen na 5 let, můžeme vybírat z rizikovějších akciových fondů

Tabulka 9 Modelový příklad investice do dluhopisového a akciového podílových fondů

Název podílového fondu	Vklad (v Kč)	Konečná částka za 5 let (v Kč)	Zisk za 5 let (v Kč)	Zisk za 5 let (v %)	Zisk za 1 rok (v %)
Conseq Invest Dluhopisový C	100 000	120 300	20 300	20,30	3,79
ČSOB akciový mix	50 000	82 730	32 730	65,46	10,60

Zdroj: vlastní zpracování

b) 100000 Kč vložit přímo do akcií

Tabulka 10 Modelový příklad investice do tuzemských akcií společností PARAMO a ČEZ

Název akcií	Vklad (v Kč)	Konečná částka za 5 let (v Kč)	Zisk za 5 let (v Kč)	Zisk za 5 let (v %)
PARAMO	25 000	535 035	460 035	613,38
ČEZ	75 000	87 920	62 920	251,68

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4 4. modelový příklad – volné finanční prostředky: 1 000 000 Kč

- s touto sumou je možno kupovat akcie přímo na burze, ale také investovat do komodit
- například tzv. minikontrakt na stříbro obsahuje tisíc uncí po 14 dolarech, to je celkem 14 tisíc dolarů (zhruba 225 tisíc korun)²⁹
- u tohoto modelu jsme zvolili střednědobý investiční horizont řádově 2 – 3 roky, typ

²⁹ LAVIČKA, V., SOCHOR, J.. Kam investovat peníze. Hospodářské noviny. 19.2.2007, č. ?, s. 20-21. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/lavicka; www.ihned.cz/sochor>.

investora je progresivní, investuje do osvědčených akcií domácího finančního trhu a své portfolio doplnil o smíšené podílové fondy

a) 750 000 Kč investovat do akcií

Tabulka 11 Modelový příklad investice do tuzemských akcií 2

Název akcií	Vklad (v Kč)	Konečná částka za 3 roky (v Kč)	Zisk za 3 roky (v Kč)	Zisk za 3 roky (v %)
ČEZ	250 000	577 350	327 350	230,94
Pražská energetika	250 000	450 350	200 350	80,14
Komerční banka	250 000	389 025	139 025	55,61

Zdroj: vlastní zpracování

b) 250 000 Kč vložit do podílových fondů

- investice je pouze krátkodobá, podle toho také vybíráme fondy, v tomto případě smíšené fondy oba s investičním horizontem 3 roky

Tabulka 12 Modelový příklad investice do podílových fondů

Název podílového fondu	Vklad (v Kč)	Konečná částka za 3 roky (v Kč)	Zisk za 3 roky (v Kč)	Zisk za 3 roky (v %)	Zisk za 1 rok (v %)
IKS Balancovaný - dynamický	150 000	208 320	58 320	38,88	11,55
Pioneer dynamický fond	100 000	108 950	8 950	8,95	1,47

Zdroj: vlastní zpracování

- další alternativou je koupě menšího bytu kolem 30 – 50 m² ve větším městě, který je možno pronajímat a mít tak pevný měsíční výnos; pokud bychom chtěli byt prodat, je tu podle realitních firem do budoucna předpoklad růstu ceny bytu o 10 % ročně.

Závěr

Tato bakalářská práce se v první části zabývá obecnou charakteristikou depozitních a investičních finančních produktů, dále pokračuje analýzou konkrétní situace na tuzemském trhu. Více pozornosti je věnováno jednomu z investičních produktů – podílovým listům otevřených podílových fondů. Práce je uzavřena zpracováním čtyř konkrétních modelových situací investiční strategie.

V praxi se ukazuje, že většina lidí již jako samozřejmost využívá krátkodobé zhodnocení svých financí na žirových účtech a termínovaných vkladech, stejně tak i strategie střednědobého zhodnocování peněz formou stavebního spoření a myslí i na budoucnost, když zakládá důchodové a penzijní pojištění, či kapitálové životní pojištění. I když postupem let i běžní jedinci získávají stále větší finanční vědomí, zejména ze sdělovacích prostředků, je tato informovanost pořád nedostatečná. Vyplývá to z výše vkladů svěřeným bankám, které využívají svého základního principu – peníze draze půjčovat a na straně druhé si je levně vypůjčit. Proto jsou úroky z úvěrů vždy vyšší než úroky z peněz, které si banka půjčila právě u vkladatelů.

Cílem této práce bylo proto vytvoření přehledu i o dalších finančních možnostech se zaměřením na zhodnocení volných finančních prostředků dle potřeb vkladatele včetně ukázky modelových příkladů možné investiční strategie.

Na základě výše uvedeného se dospělo k závěru, že každý občan bez ohledu na výši svých volných finančních prostředků by měl mít zájem své peníze zhodnocovat. Je samozřejmě velmi individuální, jak velké úspory člověk potřebuje, aby si udržel svůj životní standard pro případ, když je dlouhodobě nemocný, přijde o práci či dovrší důchodový věk. Každý by se měl naučit hospodařit se svými penězi a hlavně toto hospodaření plánovat, aby byl na tyto, často nenadálé, životní změny připraven.. Průzkum České bankovní asociace v minulém roce ukázal, že zhruba polovina občanů se nedokáže orientovat ve finančních produktech a také to, že o výši svých finančních rezerv přemýšlejí lidé většinou jen v krátkodobém horizontu. O obsahu finančního plánování má představu zhruba jen třetina obyvatel. Zhodnocovat však

své volné finanční prostředky může v dnešní době i ten, kdo nemá potřebné znalosti z oboru financí. Řadu nekomerčních rad či pobídek k tomu, jak nad svými financemi uvažovat, obsahují relativně nově spuštěné stránky www.financnivzdelavani.cz. Vedle definice různých životních situací a etap na nich každý najde také popisy všech volně dostupných finančních produktů. Výhodou je skutečnost, že jednotlivá hesla naplnily texty jednotlivé profesní asociace.

V ukázkách modelových situací je nastíněno na několika příkladech, jak by taková investiční strategie mohla vypadat u jednotlivců podle jejich finančních možností, na jakou dobu je mohou postrádat a jejich ochoty riskovat.

Vyplývá z toho např., že i jedinec s nižšími příjmy má určité šance na současném finančním trhu, i když nemá k dispozici najednou větší částku. Je vhodné investovat pravidelně a diverzifikovat, čímž sníží riziko a naopak si zvýší šanci na vysoké zhodnocení. Čím více občanů se bude chovat podobným způsobem, tím méně se jich dostane do tíživých životních situací z hlediska nedostatku finančních prostředků, což bude přínosem i pro státní sociální politiku.

Závěrem by chtělo uvést, že skutečnost, aby finanční trh byl fungující a naši občané finančně vzdělaní, je nejen zájmem našeho státu, ale i evropské komise, která v prosinci 2007 vydala prohlášení, ve kterém zdůraznila význam zvýšení schopnosti občanů Evropy rozumět finančním produktům a službám, jakož i přijímat vhodnější finanční rozhodnutí.

Použitá literatura

1. Aktualne.centrum.cz [online]. 2003-2008 , 2008 [cit. 2008-04-08]. Dostupný z WWW:<<http://aktualne.centrum.cz/finance/prilohy/duchodovepojisteni/clanek.phtml?id=486622&sym-ok=884#anketa-884>>.
2. Asociace fondů a asset managementu, Asociace pro kapitálový trh
3. BENEŠ, Josef. Ve světě směřuje velká část investic do akcií. Hospodářské noviny : Podílové fondy. 29.3.2007, s. 1
4. DUSPIVA, P., TETŘEVOVÁ, L.. Kapitálové trhy. 3. dopl. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 186 s. ISBN 80-7194-896-9.
5. DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. přeprac. vyd. Praha : Linde Praha a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
6. Finance.cz [online]. c2000-2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/duchody-a-penze/informace/penzijni-pripojisteni/statni-prispevek/>>.
7. Finance.cz [online]. 2008. c2008 [cit. 08-04-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/dluhopisy/cena/>>.
8. Finance.cz [online]. c2000-2008 , 2008 [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/investovani/zasady/>>. ISSN 1213-4325.
9. JIRSOVÁ, M. Češi se mění, Při investování se nebojí víc riskovat. Hospodářské noviny. 30.9.2007, č. ?, s. 18. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/jirsova>.
10. KOHOUT, P. Investiční strategie pro třetí tisíciletí. 2. rozš. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 232 s. ISBN 80-247-0074-3.
11. LIŠKA, V., GAZDA, J. Kapitálové trhy a kolektivní investování. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0.
12. LAVIČKA, V., SOCHOR, J.. Kam investovat peníze. Hospodářské noviny. 19.2.2007, s. 20-21. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/lavicka; www.ihned.cz/sochor>.
13. Měsíc.cz [online]. c1999-2008 , 7.4.2008 [cit. 2008-05-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/investicni-zivotni-pojisteni-trha-rekordy/>>. ISSN 1213-4414

14. MUSÍLEK, P.. Finanční trhy: Instrumenty, instituce a management. 1994. vyd. Praha : VŠE v Praze, 1994. 622 s. ISBN 80-7079-149-7.
15. Nasepenize.cz [online]. c2007 , 10.12.2007 [cit. 2008-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/clanek-1439-vyhody-a-nevyhody-investicnich-certifikatu>>. ISSN 1802-455.
16. REVENDA, Z., a kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 4. vyd. Praha : Management Press, 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.
17. SEKERKA, B. Bankovníctví. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2003. 103 s. ISBN 80-778-03
18. Sfinance.cz [online]. c2007 , 2007 [cit. 2008-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinance.cz/osobni-finance/informace/stavebni-sporeni/vyhody-a-nevyhody/>>.
19. SOCHOR, J., PISKÁČEK, V. Hitem roku se stanou akcie. Hospodářské noviny. 19.2.2007, s. 20-21.
20. SOCHOR, J.. Nejvíc vydělají kukuřice a drahé kovy. Hospodářské noviny. 27.2.2007, č. 36, s. 15. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/sochor>.
21. SOCHOR, J.. Malí investoři věří RM-Systému. Hospodářské noviny. 9.8.2007, č. 1, s. 15. Dostupný z WWW: <www.ihned.cz/sochor>.
22. STEIGAUF, S. Investiční matematika. 1. vyd. Praha : Grada, 1999. 335 s. ISBN 80-7169-429-0.
23. Ve fondech přes 300 miliard. Hospodářské noviny. 1.8.2007, s. 16.
24. Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem ve znění pozdějších předpisů.
25. Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě ve znění pozdějších předpisů.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Státní příspěvek	27
Tabulka 2 Tvorba úspor	28
Tabulka 3 Obvyklé minimální investiční horizonty jednotlivých druhů fondů	36
Tabulka 4 Modelový příklad investice do stavebního spoření na 6 let	45
Tabulka 5 Modelový příklad investice do spořicího účtu na 6 let.....	45
Tabulka 6 Modelový příklad investice do spořicího účtu na 4 roky	46
Tabulka 7 Modelový příklad investice do dluhopisového podílového fondu	46
Tabulka 8 Modelový příklad investice do stavebního spoření na jeden rok	46
Tabulka 9 Modelový příklad investice do dluhopisového a akciového podílových fondů	47
Tabulka 10 Modelový příklad investice do tuzemských akcií společností PARAMO a ČEZ.....	47
Tabulka 11 Modelový příklad investice do tuzemských akcií 2	48
Tabulka 12 Modelový příklad investice do podílových fondů.....	48

Seznam obrázků

Obrázek 1 Vývoj majetku v podílových fondech v ČR (mld.Kč)	29
Obrázek 2 Brokerské společnosti s největším podílem klientů českém trhu.....	30
Obrázek 3 Vývoj cen vybraných komodit v roce 2007	32
Obrázek 4 Magický trojúhelník investování.....	37
Obrázek 5 Jak Češi investují do fondů (údaje jsou % a platné k 30. září 2007)	44